

Undir Esjunni

26. Janúar 2002

opið þing um vistvæna byggð

Hátt í eitt hundrað manns komu saman í Fólkvangi laugardaginn 26. janúar til þings sem bar heitið „Undir Esjunni, opið þing um vistvæna byggð“. Tilgangurinn með þinginu var að kalla eftir hugmyndum íbúa og annarra áhugasamra um vistvæna byggð á Kjalarnesi. Þetta er í fyrsta sinn sem aðferðinni sem notuð var á þinginu, svokölluðu "samráðsskipulagi", er beitt hér á landi. Með því að beita þessari aðferðafræði við skipulag er verið að nýta þekkingu og hugmyndir almennings og um leið að stíga skref í átt að eflingu íbúalýðræðis.

Verkefnið hefur átt sér nokkurn aðdraganda en borgarráð samþykkti þann 31. október árið 2000, að "...fela skipulags- og byggingarnefnd í samvinnu við Samstarfsráð Kjalarness að vinna að undirbúningi að nýrri gerð íbúðahverfis á Kjalarnesi sem taki mið af staðháttum og því rými sem Kjalarnes hefur upp á að bjóða og þeirri framtíðarsýn sem fram kemur í tillögu samstarfsnefndar um sameiningu Kjalarness og Reykjavíkur frá 1997 um vistvæna byggð á Kjalarnesi."

Af hálfu borgaryfirvalda var verkefnið í höndum Samstarfsráðs Kjalarness, skipulags- og byggingarsviðs og þróunar- og fjölskyldusviðs. Skipulags- og byggingarsvið hefur haft umsjón með skipulagsþætti þingsins og úrvinnslu þeirra niðurstaðna er lúta að skipulagi og þróunar- og fjölskyldusvið séd um kynningu. Umsjón með aðferðinni sem beitt var á þinginu og önnur úrvinnsla var í höndum ráðgjafafyrirtækisins Alta.

Í vikunni fyrir þingið var unnið með börnum og unglingum í Klébergsskóla, sem komu og kynntu sín sjónarmið á þingdegi. Í nóvember 2001 var jafnframt haldinn fundur með landeigendum og öðrum hagsmunaaðilum, til undirbúnings.

Ingibjörg Sólrún Gísladóttir borgarstjóri setti þingið, en þátttakendur hófust síðan handa við að tjá skoðanir sínar og hugmyndir um umhverfi og útivist, samgöngur, vistvæna byggð og mannlíf og atvinnulíf á vistvænum forsendum. Um miðjan dag var síðan sest að skipulagi, þar sem allir viðstaddir tóku þátt í að teikna hugmyndir sínar um framtíðarskipulag inn á kort, með fulltingi fagmanna. Þegar síðasti vinnuhópurinn hafði velt fyrir sér hvaða skref ætti að stíga næst lauk þinginu um kl. 18:00. Mikill afrakstur var af þessum eina degi, sem unnið var úr á þremur dögum og niðurstöður síðan kynntar þriðjudagskvöldið 29. janúar. Þar voru þær hugmyndir sem fram komu á þinginu settar fram í máli og myndum og sýndar á kortum.

Niðurstöður þingsins verða nú hluti af forsögn að áframhaldandi skipulagsvinnu fyrir Kjalarnes. Einnig liggur fyrir listi og aðgerðaáætlun fyrir ýmis önnur verkefni, sem styðja við byggð á svæðinu, í sátt við náttúru. Með þinginu hefur verið stigið dýrmætt skref í þá átt að efla byggð og ímynd Kjalarness.

"Nú eru komin markmið sem hægt er að byggja á"

"Er ekki allt hægt ef maður vill"

Alta er nýtt fyrirtæki sem sérhæfir sig í ráðgjöf á sviði umhverfis- og rekstramála og verkefnisstjórnunar. Alta leggur metnað sinn í faglega verkefnisumsjón með fulltingi færustu sérfræðinga á hverju sviði. Samstarfsaðili Alta á sviði samráðs-skipulags og íbúáþinga er breska ráðgjafafyrirtækið John Thomson & Partners.

Framtíðarsýn fyrir Grundarhverfi

- Grundarhverfi þróist í að vera 1500 – 2000 manna byggð þar sem byggingar verða ekki hærrí en tvær hæðir og heildstætt yfirbragð.
- Hjarta bæjarins yrði að Hofi þar sem væri m.a. kirkja, menningarhús og bókasafn ásamt smáverzlunum.
- Mikilvægt væri að græn gönguleið yrði á milli helstu áfangastaða s.s. frá Fólkvangi og skólanum að hverfi, frá hverfi að fjölskyldugarði o.s.frv.
- Styrkur hverfisins felst í staðsetningunni "milli fjalls og fjöru", sem hægt yrði að nýta sér við markaðssetningu á ferðapjónustu, s.s. heilsubyggð á vistvænum forsendum og smábátahöfn.
- Í Grundarhverfi væri hægt að koma upp fjölskyldugarði með "fallegum" leiktækjum til að koma með börn sín á góðum degi, setjast niður, grilla og jafnvel skauta á veturna.
- Svæðið á nesinu ætti að vera ósnortið enda náttúruperla sem ekki verður betri af mannavöldum.
- Hestafólki ætti að gera hátt undir höfði og gera ráð fyrir stórum lóðum þar sem hægt væri að vera með hesthús og íbúðarhús á sömu lóð – sambýli hesta og manna.
- Trjágróður eða skjólbelti yrði meðfram Brautarholtsvegi sem yrði færður ofan við Arnarholt til að gefa byggðinni meira rými. Þar fyrir neðan yrði svæði fyrir matjurtagarða íbúa, sem myndi m.a. styrkja félagslega þáttinn.
- Blönduð byggð, ungir jafnt sem aldraðir og öldruðum gert hátt undir höfði.
- Golfvöllurinn yrði í jaðri byggðar nálægt heilsubyggðinni.
- Lögð yrði áhersla á flokkun og endurnýtingu sorps og m.a. hestaskítur nýttur sem áburður.
- Efla ætti félagslega þáttinn og þjónustu og hjarta í hverfinu, hjarta sem slær. Þannig yrði aðlaðandi að búa á svæðinu og fleiri myndu ílengjast í "sveitasælu með öllum þægindum".
- Smábátabryggja, höfnin yrði aðlaðandi og spennandi fyrir íbúa og aðkomufólk.

„Hér á Kjalarnesi hefur ákveðinn grunnur verið lagður sem vonandi verður byggt á hér í dag“

"Það vantar skilgreiningu á vistvænni byggð"

"Svæðið er svo klofið að það er eins og að við búum á sitt hvorum árbakkanum"

Meginniðurstaða þingsins, "Undir Esjunni", var sú að íbúar á Kjalarnesi vilja efla vistvæna lífshætti og taka þátt í tilraunaverkefnum í þá átt, enda hafa slíkar umræður átt sér þar stað um nokkurn tíma. Fyrst og fremst er lögð áhersla á að byggð á Kjalarnesi þróist í sátt við náttúru með áherslu á sérstöðu svæðisins sem dreifbýli í jaðri borgarinnar. Kallað var eftir formlegri stefnumótun af hálfu borgaryfirvalda sem tæki mið af þessum áherslum.

Íbúar lýstu áhuga sínum á að fylgja verkefninu eftir og býður Samstarfsráð Kjalarness öllum

áhugasömum til fyrsta fundar í verkefninu "Undir Esjunni", **miðvikudagskvöldið 27. febrúar kl. 20 í Fólkvangi.**

Samgönguhópur kynnir niðurstöður

Á þinginu komu fram fjölmargar hugmyndir sem lúta að skipulagi fyrir Kjalarnes í heild og eru innlegg í áframhaldandi skipulagsvinnu.

Umbótaverkefni

Hér fer á eftir listi yfir helstu verkefni sem þátttakendur á þinginu lögðu áherslu á að ýta þurfi úr vör til eflingar og uppbyggingar byggðar á Kjalarnesi.

Græni trefillinn

- Hafist verði handa við frekari gróðursetningu á Kjalarnesi, strax sumarið 2002, til að planta í "Græna trefillinn" og fjölga skjólbeltum, t.d. í samvinnu við Vinnuskóla Reykjavíkur, Skógræktarfélag Reykjavíkur og Vesturlandsskóga.

Ræktun í Grundarhverfi

- Stuðla að ræktunarátaki í Grundarhverfi.

Umferðaröryggi

- Koma upp að- og afreinum á Vesturlandsvegi, hann lýstur og sett undirgöng við Grundarhverfi fyrir minni bíla ásamt gangandi og hjólandi umferð.

Almenningsamgöngur

- Gera könnun meðal íbúa Kjalarness til að kortleggja ferðapörf, m.t.t. tíðni og tímasetninga og notkunar minni og vistvænna bíla. Jafnframt verði kannað hvort mögulegt sé að tengja ferðir á Kjalarnes, áætluð ferðum til og frá Vesturlandi.

Samgöngur – stytta vegalengdir

- Flýta lagningu Sundabrautar eins og kostur er.

Vistvænar samgöngur

- Nota vistvæna samgöngumáta til ferða að og frá Kjalarnesi, t.d. með metanstrætó.
- Hvetja íbúa til að nota hreyfilhitara.

Göngu- og hjólreiðastígar

- Móta heildstætt skipulag fyrir göngu- og hjólreiðastíga og tengja göngustíganeti höfuðborgarsvæðisins.
- Leggja göngustíg meðfram sjónum með upplýsingakortum; fuglar, gróður, örnefni og annan fróðleik.

- Opna og lagfæra göngu- og reiðstíga, ofan byggðar með hlíðum Esjunnar.

Reiðstígar og hestamennska

- Sett verði á fót nefnd hagsmunaaðila til að koma með tillögur að heildarskipulagi reiðstíga á öllu Kjalarnessvæðinu.

Merkingar

- Bæta merkingar um Kjalarnes á þjóðvegi 1 og innan svæðis, m.a. í tengslum við lagningu stíga.

Ferðapjónusta

- Vinna arðsemisathugun vegna möguleika á uppbyggingu ferðapjónustu á Kjalarnesi.

Veðurfarsathuganir

- Gera veðurfarsathuganir á svæðinu og nýta niðurstöður við frekari útfærslu skipulags.

Umhverfi og umgengni

- Tryggja að malarnám í Kollafirði uppfylli skilyrði um umgengni og frágang.
- Tryggja að fylgt sé ítrustu kröfum um varnir gegn mengun frá atvinnustarfsemi.
- Hreinsa fjörur reglulega, hefja starfið sumarið 2002.

Vistvæn byggð

- Stofna sjóð sem styrkir vistvæn verkefni.
- Athuga með hvaða hætti er hægt að umbuna vistvænum fjölskyldum og fyrirtækjum.
- Skoða hvort kostur sé á þátttöku í Evrópusambandsverkefnum og innlendum rannsóknaverkefnum um vistvæna byggð.
- Efla fræðslu um vistvæna byggð og lífnaðarhætti.

Leikskóli

- Byggja vistvænan leikskóla á Kjalarnesi sem fyrst, samkvæmt þeim hugmyndum sem liggja fyrir.

Þjónusta

- Tryggja að íbúum sé ljóst hvert þeir eigi að sækja heilbrigðisþjónustu, sem næst sinni heimabyggð.
- Setja á fót félagsmiðstöð með aðstoð unglinga og áhugasamra íbúa.

Mannlíf

- Virkja íbúaorkuna og nýta Fólkvang til að efla samstöðu fólksins.

"Það vantar félagsmiðstöð og strætóferðir"

"Nýta náttúruna á Kjalarnesi fyrir malbiksbörn Reykjavíkur"

9. og 10. bekkur Klébergsskóla

Allir þeir sem tóku þátt í Opna þinginu fá sérstakar þakkir og einnig nemendur og kennarar 4., 9. og 10. bekkjar Klébergsskóla, sem og skólustjórnendur.